

Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Doel

De initiatief-Raadskring Regio Rivierenland is een initiatief voor raadsleden, door raadsleden. De organisatie ervan is in handen van De initiatiefgroep Kracht van de Raden. De gedachte erachter is dat raden veel invloed kunnen hebben, zodra zij in staat worden gesteld om samen te werken. Deze weg is nog niet aangelegd. Om te bewerkstelligen dat zij kunnen samenwerken zullen raden regie moeten nemen. En dat laatste valt niet mee. We zijn ervan overtuigd dat er een wereld te winnen is door ruimte te geven aan de **innovatiekracht van onderop** en raadsleden hierin te faciliteren.

Het doel van dit initiatief is het **herstel van de democratische legitimiteit** in de regionale samenwerking. We hebben ons een aantal vragen gesteld. Hoe kunnen we als raadsleden aan de voorkant komen van het proces? Want daar zit de werkelijke invloed. Hoe kunnen we als raadsleden onze stemmen bundelen op regionaal niveau? Want we hebben alleen invloed als we een meerderheid kunnen creëren. Hoe kunnen we als raadsleden in eigen woorden aan de voorkant input leveren? Want alleen zo kunnen we wat er leeft in de samenleving bij een gemeenschappelijke regeling (gr) op tafel leggen.

Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Plannen

Op 20 mei 2019 heeft de initiatiefgroep een regionale bijeenkomst georganiseerd voor raadsleden om samen te praten over grip op de gemeenschappelijke regelingen (gr'en). Deze bijeenkomst werd afgesloten met vier moties die de initiatiefgroep heeft voorbereid. Zij deed het verzoek aan alle raadsleden om deze moties te bespreken in hun eigen raad. Het betreft der volgende onderwerpen; het synchroniseren agenda's van de raden, het online vergaderen van het algemeen bestuur van gr'en, een initiatief-raadskring voor regionale afstemming, een informatieprotocol voor het formaliseren en uniformeren van de informatievoorziening vanuit het college.

Reflectie

Dit initiatief heeft in de regio een grote impact gehad. Drie van de vier moties zijn in alle acht raden aangenomen. Motie initiatief-raadskring is aangenomen in zes van de acht raden en dat aantal ging later terug naar vier. In 2020 is de initiatief-raadskring van start gegaan. Na de eerste bijeenkomst in januari moest het project worden stilgezet in verband met corona. Tijdens de lockdown hebben twee raden motie 3 teruggetrokken omdat ze geen extra bestuurslaag wilden. In september is de tweede bijeenkomst georganiseerd en heeft er een open debat plaatsgevonden over de zorgen om de positie van het college en het feit dat raden op dit moment genoeg hebben aan zichzelf. Het is voor sommigen de reden voor een afwachtende houding. De werklast van raadsleden is hoog. Op 19 november organiseert de Gelderland Academie in samenwerking met de initiatiefgroep de volgende bijeenkomst. Het doel is een open debat met externe deskundigen over de rol en verantwoordelijkheid van raadsleden. Marcel Boogers heeft deze datum inmiddels met potlood in zijn agenda gezet.

De grootste knelpunten

- er is geen regie in de regio. Niemand is eindverantwoordelijk. Een directeur is slechts verantwoordelijk voor zijn of haar gr. Een griffier werkt uiteindelijk in opdracht van de eigen raad. Het leidt in bestuurlijke zin tot een afwachtende houding.
- Innovatie wordt gesmoord door politieke en bestuurlijke belangen. Het is moeilijk voor raadsleden om regie te nemen.
- Niet alle raadsleden voelen zich verantwoordelijk voor de regionale agenda en het voeren van regie op de regionale vraagstukken alsof het niet meer van de gemeente is.
- De werklast van raadsleden is veel te hoog. Ze weten niet altijd wat ze met de stukken en de veelheid ervan aanmoeten. Ze vertonen teruggetrokken gedrag.
- Informatieversnippering. Raadsleden worden overladen door mails, uitnodigingen, plannings, stukken vanuit verschillende gr'en. Dat komt nergens samen.
- de griffiers zijn niet voldoende toegerust op de nieuwe taken die zijn neergelegd bij de gemeente. Als de verantwoordelijkheid van de gemeente groter wordt, zou de ondersteuning voor raadsleden recht evenredig mee moeten groeien. Dat is niet gebeurd. Er mist regionale coördinatie, regionaal strategisch advies en een goede vertaling van de managementinformatie naar de kaderstellende rol van raden.

Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Stroomversnelling

Direct en indirect heeft dit project veel in gang gezet. Doordat raden zich zijn gaan organiseren is er druk ontstaan. Sinds juli is er sprake van een stroomversnelling. Drie burgemeesters zijn ambassadeur geworden. In de regiodeal is budget vrijgemaakt voor initiatieven die de positie van raden versterken. Vanuit de gemeente Buren is er ambtelijke ondersteuning gekomen voor dit project. Jan Markink, gedeputeerde van Provincie Gelderland, steunt het initiatief en ontvangt de initiatiefgroep en burgemeesters binnenkort voor een gesprek. De Gelderland Academie heeft de organisatie van toekomstige bijeenkomsten toegezegd. Ook in andere regio's zijn onze moties als voorbeeld gebruikt.

De kern van dit initiatief is de innovatiekracht van onderop. Er wordt werk gemaakt van de coördinatie van de planning, de informatievoorziening en communicatie op regionaal niveau. Het is geen extra bestuurslaag. Het zou gezien kunnen worden als het **onderzoek naar alternatieven voor een herindeling**, waarbij er op regionaal niveau afstemming plaatsvindt op de regionale vraagstukken en de besluitvorming toebehoort aan de raden afzonderlijk. In ons achterhoofd klinkt het advies van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB); raden neem regie. De initiatiefgroep neemt regie, maar wil er graag bij opmerken dat wij hemel en aarde moeten bewegen om dat voor elkaar te krijgen. Het faciliteren van raden bij de organisatie van regie is wat ons betreft een belangrijke stap voorwaarts. Wat ons betreft biedt de digitalisering van de lokale democratie mooie kansen. Raadsleden spraken tijdens de raadskring op 28 september over het bundelen van informatie in een regionale website of een app. De initiatiefgroep is een grote voorstander van een GR-app. De hindernissen die corona opwerpt, zien wij als een kans om op een nieuwe manier input op te kunnen halen en regionaal te bundelen, waardoor er naast de lokale blik ook een regionaal perspectief gaat ontstaan.

Hoe zouden raden wat ons betreft kunnen worden gefaciliteerd?

- Raadsleden een positie geven aan de voorkant van het proces;
- Raadsleden in staat stellen om op regionaal niveau met elkaar af te stemmen;
- Bij de regionale vraagstukken een vertaling maken naar kaderstellend niveau;
- Digitalisering: website, gr-app voor het ophalen en bundelen van input;
- Ondersteuning bij de coördinatie van planning, informatie en communicatie.

Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Bijlage: Resultaten

Motie 1: Grip op samenwerkingsverbanden – **synchroniseren agenda's:** Roept de griffiers op om: Te stimuleren en te adviseren dat de vergaderschema's van de gemeenteraden voor dit onderwerp zoveel als mogelijk worden afgestemd.

Opbrengsten:

Besluitvorming rondom de financiële stukken van de GR'en in alle gemeenteraden in de regio 'standaard' gepland in de tweede en derde week van juni. Hierdoor is er afstemming mogelijk.

Daaraan voorafgaand is er een zienswijzenmarkt georganiseerd (dit jaar digitaal), zodat er tijdig uitwisseling tussen gemeenteraden kan plaatsvinden;

De griffierskring heeft een Website Zienswijzen opgezet:

De griffierskring heeft 10 avonden in 2021 vastgelegd voor de bijeenkomsten van gr'en. Voorheen was de agenda van de gr leidend, nu die van de raden.

Motie 2: transparantie gemeenschappelijke regelingen: Roept het college van burgemeester en wethouders op: Om de vertegenwoordiger in de besturen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen te laten pleiten voor het **digitaal toegankelijk maken van de vergaderingen** van het algemeen bestuur zodat deze vergaderingen voor raadsleden maar ook voor inwoners navolgbaar zijn; Om de vertegenwoordigers in de besturen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen te laten pleiten voor een actieve, tijdige terugkoppeling van de besluiten van de besturen.

Opbrengsten:

Een GR is verlengd lokaal bestuur. Ook daarin vinden besluiten plaats die de inwoners raken. De wetgever heeft niet voor niets bepaald dat de vergaderingen van zowel de gemeenteraad als die van het algemeen bestuur van een GR openbaar zijn. Uitgangspunt voor de langere termijn zou moeten zijn dat de werkwijze van de GR-en exact gelijk is aan die van de gemeenteraden: dus actief de openbaarheid zoeken. Geluidsopnames van vergaderingen is dan een eerste stap in de goede richting. De Avri heeft al geluidsopnames gemaakt van haar vergaderingen.

Door corona zijn vergaderingen via ZOOM of andere media te volgen. Niet altijd even goed, omdat geluid een probleem is. AB's laten vergaderen in raadszalen waar de vergaderingen gestreamd kunnen worden is een optie. Conceptnotulen van AB-vergaderingen komen steeds sneller beschikbaar. Voorheen duurde het soms maanden, nu stuurt Regio Rivierenland de notulen door binnen drie dagen.

Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Motie 3: Grip op samenwerkingsverbanden – **initiatief raadskring Regio Rivierenland:** Roept de gemeenteraden op om: Een raadskring Regio Rivierenland te initiëren, waarbinnen afstemming plaats kan vinden over inhoudelijke onderwerpen op het gebied van gemeenschappelijke regelingen;

De geleding raadsleden van de regionale agendacommissie van de GR Regio Rivierenland (RAC) voorlopig en tijdelijk als afvaardiging vanuit de gemeenteraden te laten fungeren als kwartiermakers met de volgende opdracht:

- Het opstellen van de eerste wensen en doelen (gemeenschappelijk manifest – stip op de horizon);
- De organisatie van een definitieve raadskring voor te bereiden.

Opbrengsten:

Motie Initiatief Raadskring is aangenomen in zes raden en ging later terug naar vier. Blijkbaar raken wij met de moties en met name met motie 3 een tere snaar of een heet hangijzer. Het gaat om herverdeling van invloed en macht.

De volgende vragen zijn relevant:

- In welke vorm willen we bijeenkomen? Ook om invulling te geven aan de gezamenlijke data die de griffierskring voor onze raden heeft geregeld.
- Wat verstaan we als raadsleden onder de uitspraak: "Aan de voorkant komen"?

Motie 4: Grip op samenwerkingsverbanden – **informatievoorziening vanuit college:** Roept het college van burgemeester en wethouders op om: Te stimuleren dat voor de informatievoorziening en het aanleveren van stukken binnen de regio duidelijke procesafspraken worden gemaakt en nageleefd. Hiertoe wordt een informatieprotocol GR'en opgesteld.

Opbrengsten:

GR Regio Rivierenland is bezig een informatieprotocol op te stellen, dat geïmplementeerd wordt in alle GR-en. GR-en verwijzen soms in hun stukken naar de initiatief raadskring.

Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Communicatie

Initiatiefgroep Kracht van de Raden

Nanda van Doremalen, Buren 06-53589622
Peter Elferink, Tiel 06-52498736
Frans van Gelder, West Maas en Waal
06-44252142
Kees van Baar, Maasdriel 06-23805196
Unal Sözen, Tiel 06-51627535

Facebook:

<https://www.facebook.com/raadskringregiorivierenland/>

Webcast:

Bijeenkomst 15 januari 2020

Gemeente Buren

https://channel.royalcast.com/buren/#!/buren/20200115_1 (start na 25 min)

Bijeenkomst 28 september 2020

Gemeente Maasdriel

<https://maasdriel.raadsinformatie.nl/vergadering/758509/Initiatiefgroep%20Kracht%20van%20de%20Raden%20%7C%20raadskring%2028%20september%2028-09-2020>

Artikelen:

VNG magazine

<https://vng.nl/artikelen/grip-op-de-gemeenschappelijke-regeling?fbclid=IwAR1j7hZdnjvMs-IYbuljClhVRDrfoxH-6fkIDNyEWzS6GP9Dkbs8d1Qxs>

Binnenlands Bestuur

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/raadskringen-meer-democratie-of-meer-bureaucratie.13722577.lynkx?fbclid=IwAR0BmD494EOnMl1cXRM1SElyr1eQd9L-jM9Q-70Ra7rvUWZBg-4CrCes5k>